



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Theodōritu Episkopu Kyru Kai Eyagriu Scholastiku
Ekklesiastikē Istorìa, Eklogai Apo Tōn Istorion
Philostorgiu Kai Theodōru**

Theodoretus <Cyrrhensis>

Mogvntiae, 1679

Henrici Valesii Annotationes In Librum Sextum Historiae Ecclesiasticae
Philostorgii.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14162

HENRICI VALESII ANNOTATIONES IN LIBRUM SEXTUM HISTORIÆ ECCLESIASTICÆ PHILOSTORGII.

In Caput I.

Pag. 500. O δὲ θεὸς τί τῶν ἡὺσικεῖναιτο. Non dubito quin scribendum sit ἀπικεῖναιτο, licet Manuscripti codices nihil mutant.

ἐν διδασκαλίᾳ. Scribendum est, ni fallor, ἐδασκαλίᾳ, id est, in concionibus quas Eunomius habuit ad Clerum Constantinopolitanum, ut se ab hæreseos crimine apud illos purgaret. Certè Philostorgius paulò ante testatus est, Eunomium Apologeticum sive defensionem suæ fidei ac doctrinæ coram Clero urbis Regiæ instituisse. εἰς δόξα γὰρ ὁ εὐνόμιος τῶν κωνσταντινουπόλεως κλήρω κατὰ τὰς, &c. Et hæc est fortassè Apologia qua tantopere gloriabatur Eunomius, ut refert Gregorius Nyssenus in libro primo contra Eunomium.

τὸ μόντοι ἕμοιον. Hunc locum mutilum esse Asteriscus ipse satis indicat. Nos vero ex Manuscripto codice Samuelis Bocharti hanc lacunam supplevimus hoc modo: τὸ μόντοι ἕμοιον κατὰ πᾶν ἔσαν ἢ προσέειπε ἴσον εἰς θεολογίαν λέγων εἶναι, ἕμοιον κατὰ δόξαν λέγειν τῶ πατρὶ &c. Id est, Similem autem secundum substantiam neququam admittentem; ejusdem impietatis esse affirmans, similem secundum substantiam dicere Filium Patri, & non simillimum profiteri juxta rationes unigenito Filio convenientes ad Patrem qui sine passione genuit. Quæ si cui fortasse obscura esse videbuntur, is legat expositionem fidei Eunomii, quam nuper edidi in Annotationibus ad librum 5. Historiæ Ecclesiasticæ Socratis pag. 62. & sequentibus. Sed verba ipsa Eunomii præstat hic adscribere, prout illa interpretati sumus; quippe quæ non mediocrem lucem allatura sint huic loco.

Hunc Filium Dei & unigenitum Deum agnoscimus; solum similem Patri ob præcipuam similitudinem & propriam ac peculiarem significationem, non ut Patrem Patri; neque enim duo sunt Patres. Non ut Filium Filio; quippe cum non sint duo Filii. Neque ut ingentium ingentio. Unus enim ingentius est, Deus scilicet omnipotens, & unus Filius, unigenitus scilicet. Sed similem, ut Filium Patri, quippe qui imago sit & sigillum omnis operantis ac virtutis paternæ; sigillum omnium operum ac sermonum & consiliorum Patri.

A ἀπικεῖναιτο. In editione Genevensi à Librariis, ut opinor, omissa erat vox λέγεις, quam nos ex Manuscriptis exemplaribus nostris hic supplevimus.

τοῖς ἐμὶ δόξα κείναι. Scribendum est ἀπικεῖναι, ut legitur in Manuscripto codice Samuelis Bocharti. Verba sunt Pauli Apostoli ex epistola prima ad Corinthios cap. 9. quibus usus erat Eudoxius Constantinopolitanus Episcopus, cum Apologiam Eunomii in Ecclesia audisset. Quo audito, universus populus qui aderat, plaudens acclamavit; bene & commode dictum illud Apostoli ab Eudoxio prolatum esse significans. Sic enim interpretanda sunt verba illa Philostorgii, πᾶν ἱερὰν ἀπειπὸν & ἕξεν; quemadmodum Lucas Holstenius ad latus sui codicis annotavit.

Caput II.

καὶ τὸ πνεῦμα τῷ ᾧ φεβερὸν ἦν ἐν τῷ λέγειν. Ve-Pag. 501. ram hujus loci emendationem nobis indicavit codex Samuelis Bocharti, in quo ita scribitur: & τὸ πνεῦμα τῷ ᾧ φεβερὸν ἦν ἐν τῷ λέγειν. Optime, si vocem unam addideris hoc modo, & τὸ πνεῦμα ἵσον τῷ ᾧ φεβερὸν ἦν ἐν τῷ λέγειν. Id est: Sed & Spiritum sanctum Etsi opus dicere nequaquam reformidavunt. Certè hoc fuisse dogma Eunomii, docet ejusdem expositio jam à nobis citata. Sed nihil addendum est. Supplendum duntaxat δὸς κοινῶ vocabulum quod præcessit, ὡς πρὸς τὸ & δὲ λέγον.

In Caput III.

Εἰς τὸ τῆς ἀκονομίας ἀφῆρμα. Hunc locum Gothofredus non intellexit. Cujus interpretationem Lucas Holstenius in margine sui codicis ita emendavit: Conventia titulo nefarium ipsorum & involuntarium factum obtegens, vel cohonestans. Verum hanc interpretationem probare non possum. Nam conniventia vitio verti solet; quippe quæ argumentum sit negligentiae. Contra vero ἀκονομία semper in laude ponitur, & quidem jure merito, cum sit conjuncta prudentiæ. Quamobrem Philostorgius ait hoc loco, Eudoxium, qui non sincerè, neque ex ani-

animo, sed per fraudem ac simulationem, Arim-nensis fidei formula & Aetii condemnationi sub-scripserat, id factum *οικονομίας* specie pratexuisse. Quod quidem Philostorgius supra quoque notavit in libro 4. sub finem, ubi de Aetii depositione lo-quitur: *ὅτι τῶν ἐξ ἐκδοχῶν τῶν μόνων ἐπισκοπημένων τῆς καθαιρέσεως, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν εἰς τὰ μάλιστα πρὸ ἐξοτήματι κοινωνούντων. τῶν δὲ καὶ πάλιν γινώσκων μεταδιδόντων, τῶν δὲ πάλιν ἀπέσιον ἀρῶν ἐν οἰκονομίας ῥύματι κατασηματιζούντων.* Idem diu postea fecerunt Acephali: Qui cum duas in sectas divisi essent Alexandriz, in Gajanitas & Theodosianos, postea inter se reconciliati unitatem fecere, quam specioso *οικονομίας* titulo pratexebant. Verum adversus hanc Acephalorum unitatem egregium librum scripsit Eulogius Episcopus Alexandrinus, in quo quamnam esset œconomia seu dispensatio Ecclesiastica, & quot ejus species essent, accurate observa-vit, ut videre est in Bibliotheca Photii cap. 227. Primum igitur notat Eulogius, non omnibus promiscuè licere *οικονομία* seu dispensatione uti, sed iis dumtaxat qui ministri sunt ac dispensatores my-steriorum Dei, præsidibus scilicet Ecclesiæ. De-inde notat, nunquam locum esse œconomiz seu dispensationi, nisi salva prorsus atque illibata per-manente fidei doctrinâ. His positis, Eulogius triplex distinguit genus œconomiz Ecclesiasticæ. Primum consistit in rebus. Secundum in nomini-bus ac verbis. Tertium in personis. Hæc Eulo-gius in supradicto libro fusius persequitur. Ve-

rum Interpres, vir alioqui doctus & de litteris opti-mè meritis, pulcherrimum & utilissimum Tracta-tum interpretatione sua penitus obsecravit. *οικονομίας* enim *incarnationem* ubique fere interpreta-tus est; quo nihil fingi potest absurdius. Quod cum ego ante annos triginta & amplius Francisco Florenti, docto inprimis Jurisconsulto indicassem, id ille in suos Juris Canonici commentarios retulit, & Præfationem integram de dispensationibus Ec-clesiasticis ex illo Eulogii loco concinnavit: Me à quo illud acceperat, ne nominato quidem.

In Caput IV.

Ζῆλον ὑπερβαλίσαν. In Manuscripto codice Bocharti scribitur *ὑπερβαλίσαν.* Sed parum re-fert utro modo scribatur hoc verbum. Vox au-tem *ζῆλον* procul dubio corrigenda est hoc modo: *πρὸ ἐξῆρρε πεισάτω ζῆλον.* Similis error sæpius oc-currit in his libris, qui ex eo profluxit, quod veteres, ad scribere solebant ad latus litteræ, non au-tem subscribere, ut nunc facimus.

In Caput VII.

Ἄτι δὴ ἀτίτοι. Scribendum est transpositis vo-cabulis, *ἀτίτοι ἀτι δὴ,* &c.

HENRICI VALESII
ANNOTATIONES
IN LIBRUM SEPTIMUM
HISTORIÆ ECCLESIASTICÆ
PHILOSTORGII.

In Caput I.

Mῆδεν τῶν μελετωμένων. Codex Bocharti scriptum habet *μεμελετωμένων.* Leges ta-men Grammaticæ *μεμελετημένων* dici jubent.

In Caput II.

Γεγραμὸν τὴν ἀρχιεραθείαν. Lucas Holstenius in margine sui codicis ad hæc verba id scholium anno-tavit: *De Presbyterorum Alexandrinorum colle-gio & prima inter ipsos Episcopi cathedra, ex sancti Hieronymi & Hilarii Diaconi Romani sententia lo-*

quunt. Sed hanc Holstenii interpretationem probare non possum. Nam *συνεδεῖν* hoc loco non Collegium Presbyterorum significat, sed Synodum Episcoporum Ægypti, quos Georgius Alexandriz collegerat. Nam cum Episcopi Synodi Constantinopolitanæ epistolam ad eum scripsis-sent, qua Aetium quidem anathemate damnave-rant; reliquos vero Aetii sectatores, qui plurimi erant in Ægypto, à communione Ecclesiæ sub-moverant, indulto eis sex mensium spatio ad resipiscendum: Georgius acceptis his litteris Concilium Episcoporum Ægypti congregavit, in quo cunctos Aetii sectatores damnationi ejus-dem subscribere compulit, ut hoc loco docet Phi-lostorgius. *ἰμοδύξαι* igitur hic intelligere debe-mus Aetianos, Serram videlicet, Stephanum & Heliodorum, Episcopos Libyæ, de quibus paulo post